

Recenze

Tomáš Velička (ed.): *Písemné prameny k dějinám hradu Kašperk (do počátku 17. století)*. Vydání první. Kašperské Hory: Hrad Kašperk – organizační složka města Kašperské Hory, 2017, 293 stran. ISBN: 978-80-270-2976-1.

Jan Boukal

V současné době panuje názor, že písemné prameny k dějinám hradů již byly poznány a důkladně zpracovány Augustem Sedláčkem na přelomu 19. a 20. století. Proto se mnozí autoři, zabývající se hrady, většinou již k písemným pramenům příliš neobracejí, odkáží na Sedláčkovy monumentální patnáctisvazkové „Hrady“ a posléze se jejich bádání ubírá jiným směrem, např. se pokouší zhodnotit hrad ze stavebně-historického, uměnovědného či archeologického hlediska.

Skvělou ukázkou toho, jak dosud málo badatelsky dotčené mohou být písemnosti týkající se i významných a rozsáhlých hradů, je kniha historika Tomáše Veličky, působícího v současné době na Univerzitě J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Přestože se Tomáš Velička zabývá většinou jinými tématy (především tzv. vedlejšími zeměmi Koruny české a dějinami měst v severozápadních Čechách), vybral si jako téma své knihy dějiny hradu Kašperk, kde dlouhá léta působil jako průvodce.

Kniha sestává ze dvou částí. Část úvodní je nástinem dějin hradu od jeho vzniku až do počátku 17. století, kdy se již jednalo o zpustlé sídlo. Tato úvodní část obsahuje poznámkový aparát, v němž je odkazováno na písemnosti z druhé části knihy. Jádrem monografie je (jak již ostatně napovídá i její název) regestář, obsahující regesta, a v některých případech i kompletní edice 414 písemných dokumentů, vypovídajících o samotném hradě včetně jeho podoby, vybavení a zázemí, a i o vlastnících Kašperka a zde působících úřednících. Pouze prvních 53 zápisů se týká středověku, zbývající pochází z mladšího období. Přestože hrad založil Karel IV., prameny z jeho doby informující o Kašperku se dochovaly pouze v mladších opisech, a proto je nejstarší v originále dochovanou písemností k dějinám hradu listina vydaná roku 1409 jeho tehdejšími držitelem Habartem z Hertenberka. Regesta mají jednotnou podobu. Na prvním místě je uvedena datace a místo původu písemnosti. Následuje vlastní regest (nebo kompletní edice), informace o způsobu zachování (originál, opis, koncept, ...), jazyk písemnosti, psací materiál (pergamen, papír), počet kusů (jednolist, dvojlíst, ...), místo uložení písemnosti a případně i informace o edičním zprístupnění, pokud k němu došlo (týká se především starších pramenů, z nichž některé se objevily např. v ediční řadě Archiv český). Patrně nejzajímavější informace obsahují písemnosti uložené v Národním archivu ve fondu Staré montanum, jež obsahují i popisy kašperského panství či hradní inventář. V písemnostech z konce 16. století často figuruje kašperský hejtman Jan Precht z Rotenburku, který se o jemu svěřené panství pilně staral. Součástí knihy je i 16 barevných stran na

křídovém papíře s fotografiemi vybraných archivních pramenů. Kniha obsahuje rovněž místní, jmenný a věcný rejstřík a resumé v němčině a angličtině.

Kašperk Tomáše Veličky je pozoruhodnou a inspirativní knihou, která nabízí možný metodologický postup, jak moderně zpracovávat písemné prameny k dějinám hradů. Prameny nyní ve zpřístupněné podobě poslouží generacím dalších badatelů, kteří je mohou interpretovat a využívat při práci.